

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelyt, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvtéri cikkek stb. intézendők.

Nyilvtéri cikkek soronként 10 kr-ért közöltnék.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak terfogatáért 4 krajczár.
Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számítatnak.
Ezenkívül minden beiglatásnál 30 krajczár bélyeg-díj fizetendő.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenkint 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

Munkás-mozgalmak.

Kézdi-Vásárhely, 1890. április 19.

Európának alig van manapság oly fontos kérdése, mint a munkás-kérdés. A nagy korszakot alkotó diplomaták egymásután bukhathatnak, egy embert bármily nagy legyen, mindig lehet pótolni; a kidúlt nagy tagok helyébe mások lépnek s azért az események tovább haladnak medreikben, a világ ki nem fordul sarkából, de mikor több százezer munkához szokott erős kar megmozdul, hogy megrázza azon bilincseket, miket a nagy ha-

talmu zsarnok: a tőke reávert, megérzi a világ s aggódva tekint a jövőbe, s félve kérdezi, hogy mi lesz ennek a vége.

Az utóbbi évtizedek alatt szakadatlan harcot vivnak Európa nagyobb iparúzó államaiban a munkások a munkaadókkal, de mind eme villongásoknak mindig csak egy vége volt, az t. i. hogy az államhatalom mindig a gazdag munkaadók oltalmára kelt s a golyó és fegyver mindig győzött. És maradtak az állapotok a régiek.

Ámde minden vesztett csata fokozta a mély elkeseredést, a munkások szívében. Az erőt nagyobb erővel vissza lehetett verni, de az elégedetlenséget szívükből kiirtani, nem.

A munkások magasabb bért és kevesebb munkaidőt követeltek, a munkaadók ezt megtagadták és folyt a harc szakadatlanul, résziint vérrel, résziint vértelenül s hogy annak pozitív eredménye nem lett, oka abban rejlik, hogy az a szétszórta élő több százezernyi munkás soha sem tudott egyesülni.

Most végre honnan, honnan nem, egy eszme keletkezett, mely Európa összes munkásait egyesítette. Ezen eszme az, hogy május 1-ső napját Európa minden munkása megünnepeli. Ezen a napon mindenki leteszi a pörölyt, gyalut s él magának és családjának s nem törődik azzal, hogy mit mond mindehhez a gazda.

Ez a közös ünneplés valójában csekély dolog, mert hát a munkaadók egy napi munka-

szünetet meg sem érznek, hanem mint ama nagy elkeseredett tömegnek egy közös eszmében való egyesülése roppant jelentőséggel bír, mert hol van az megírva, hogy az a tömeg, mely ma közös erővel egy ünnepet erőszakol ki magának, holnap közös erővel zuzni és rombolni nem fog-e? Az államhatalom úgy mint a munkaadók nagyon is érzik, hogy a munkásosztály ezuttal győzött s kénytelenek tétlenül nézni a dolgot, mert már azon löporral, meg szuronynyal segíteni nem lehet. Hol azon hatalom, mely a szabad gondolatot megfékezni bírta?

A világ összes munkásai tehát egy nagy sztrájkot kezdenek május 1-én, mely ugyan békésnek ígérkezik, de aligha vér nélkül fog mégis lefolyni.

Most tehát a világ figyelme e napra van irányozva, az emberiség egyrésze szorongva, a más meg örömmel tekint felé, hogy melyik érzés jogosult, a közeledő nagy nap meg fogja mutatni.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ápril 15-én tartotta a husvét szünet után első ülését.

Napirend a naszdí birtokviszonyokra vonatkozó törvényjavaslat volt, melyet Gáll Jenő (felvinczi) adott elő, behatóan és érdekesen ismertetve a bonyolódott ügyet. Jelenti, hogy a szönyegen levő törvényjavaslatot a bizottságban a pénzügyminiszternek — közölte és a Keménycsalád, valamint a naszdí alapok és a naszdívidéki köz-

bekisérték. A vizsgálat kiderítette, hogy lengyel nyomdász, hogy műhelyemben utleveleket gyártott. Elitelték hosszabb időre.

Az énekesnőt nem találták meg. Valószínű, hogy a szedőgyerek értesítette őt, s ketten idejekorán megugrottak.

II. Szibériában.

Moszkvába utaztam. A troika (hármast fogat) vigan vágatott a szent város felé. Kocsisom folytonosan a legbarátságosabb hangon beszélt lovaihoz, akár csak értenék, mit mond. Egyszer csak visszafordul s így szól hozzám:

— Uram, megengeded, hogy ott a vendéglő előtt megálljak, hogy egy kis vodkát igyam.

— Megengedem és én is leszálok.

— Te jó ur vagy, úgy legalább megetetem a lovakat.

A jelzett kocsmát hamar elértek. A gazdától tejet kértem. Mialatt ezt fogyasztgattam egy szép pejlovat vettem észre, mely a korcsma mellett egy fához volt kötve és melyen katona nyereg volt.

— Kié ez a ló? — kértem a korcsmárost.

— Egy uré, egy tiszt uré, Semenoff kapitányé.

Semenoff? E név érdekelt engem. Drezdában megismerkedtem egy orosz tiszttel, Semenoff Ivánnal, ki kitűnő billiárdjátész volt; szoros barátságba léptünk és én megígértem, hogyha Moszkvába megyek, meglátogatom vagy őt, vagy anyját. Mostani utamban ezt is meg akartam tenni.

— Hol a kapitány? — kértem.

— Lement a folyócskához fürödni.

— Nem mondanád meg merre ment?

A „Székelyföld“ tárczája.

A szédelő.

Utazási élmény két világrészben.

— Németből. —

I. Veszedelmes ismerkedés.

(Folytatás.)

Itt lámpának kellett előbb égnie, mert a bél még pislogott; a kályhában tűz volt, itt dolgozott valaki. Körültekintettem. Az egyik szegletben üres gipszördök heverték, melyek egyikében pár csizmát pillantottam meg.

— Ki az? — semmi válasz. Kaptam egy közel álló vizes csebet s beleöntöm a hordóba. Jajgatás. Most kimászott. Egy szedő fium volt.

— Mit csinálsz itt?

— Tanulom a stereotípót.

— Ily időben? Hogyan jöttél ide?

— Van kulcsom a házmestertől.

— Önként adta, vagy úgy vetted el tőle?

— Elloptam tőle.

— Dolgoztál már valamit?

— Csak most akartam kezdeni, még pedig ezt a czim-columnát.

— Láttam, hogy hazudik. Széjjel gurítottam a hordókat s ott névjegyeket találtam, különbözőket, férfi és női névre szólókat. Mi célja lehetett?

— Ki rendelte ezeket?

— Egy idegen Wilmers Emil.

— Hát a többieket?

— Azokat is ő, ismerősei számára.

— Egyebet is dolgoztál számára?

— Nem.

— Jer velem a szedőtermekbe.

— Elhalványodott. Ez fokozá gyanumat. A mint a lépcsőn felfelé haladtunk iszonyuan kezdett köhögni.

— Ha még egyszer köhögsz baj lesz.

A mint a kézi sajtók helyisége mellett elhaladtunk, a kulcslyukon át világosságot veszek észre. Próbálom az ajtót; nem nyílik.

— Miféle jelt adtál a benlevőnek, hogy ajtót nyisson?

— Egyet, aztán kettőt, aztán hármat kopogtatni.

— Add meg a jelt.

Megadta. A bennlevő ember kinyitá az ajtót. A mint megpillantott nagyot kiáltott s visszatántorgott. Nem volt szedőim közül való, de nagyon is ismeretes alak — az ünök ur.

— Jó estét ünök ur, bizonyosan azért jött, hogy tetelemre figyelmeztessen?

Hamarjában kalapácsot ragadott és miután én megbotlottam titést mért rám. De csakhamar meg- ragadtam, földre tepertem s mivel kötél meg spárga elég hevert ott, megkötöztem. Hívtam a szedőgyereket, de az eltűnt. Leszaladtam a házmesterhez és elmondtam neki a történeteket. A szedőgyerek, ki a házmester rokona volt és nála is lakott, összekapta holmiját, mialatt én az éjjeli vendégemmel bajlódtam és megugrott. A házmester dühében a rendőrséghez futott. Az ünök urat

ségek közt kötött peregyezés tárgyában való előterjesztéssel együtt vették tárgyalás alá. A bizottság feladatát megkönnyítette a kormány azon eljárása, hogy e törvényjavaslattal egyidejűleg két más törvényjavaslatot: a községek birtokviszonyairól s az erdőkről szólót is beterjesztette.

Orbán Balázs, Lázár Jenő, Molnár József a javaslat ellen szóltak.

Jellinek Arthur a javaslat védelmére kel sikerült polemikus beszédével, melyben az előtte szólók által mondottakat czáfolja.

Horváth Adám nyugodt és higgadt modorban interpellált az ismeretes kecskeméti eset iránt, mire gr. Szapáry miniszterelnök, a ház osztatlan helyeslése közt azt felel, hogy van tudomása az esetről s mihelyt a vizsgálat be lesz fejezve s az illetékes hatóságoktól a szükséges adatokat megkapja, azonnal érdemlegesen fog válaszolni.

Végül még Csátár interpellálta a pénzügyminisztert az iránt, hogy a kérdéses naszódai birtokoknál a regále mekkora összeget tesz ki?

A képviselőház folytatta április 16-iki ülésében a naszódai szerződés felett félbeszakított vitát. Csátár erős szavakkal bírálva az 1872-iki kormány eljárást, nem fogadja el a törvénybeütköző szerződést. Beöthy Akos nem fogadja el a törvényjavaslatot. Moosáry, mint a román kulturai érdekek szószólója, elfogadja a javaslatot.

Wekerle pénzügyminiszter érvekben gazdag beszédben kel a javaslat védelmére, czáfolja az ellenzéki kifogásokat és Csátár interpellációjára azt a felvilágosítást adja, hogy az 1872-iki szerződés által a naszódai iskolaalapnak juttatott regalék utáni kárpótlás összege 306,000 frtra rug. A ház a miniszter választat tudomásul veszi.

Apponyi Albert gróf, ha most köttetnék a szóban levő szerződés, nem fogadná el, de mert 18 év előtti bevezetett tényeket fölbolygatni nem lehet, elfogadja a javaslatot.

Szilágyi igazságügyminiszter a ház osztatlan figyelmétől kísérve, élénk polemikát folytat Beöthy Akossal és Lázár Jenő gróffal, és élénk helyeslések közt fejté ki, hogy az Apponyi által kívánt órára nincs szükség. Beöthy rektifikálva szavait, óriási derűtséget keltett, midőn azt mondá, hogy Szilágyi öt nemcsak nem választá el gr. Lázártól, sőt „összeragasztotta“ vele.

Szilágyi ismételt felszólalása után a vita félbeszakítván, az interpellációkra került a sor.

A képviselőház 17-iki ülésében a naszódvidéki birtokrendezésről szóló törvényjavaslat általánosságban és részleteiben elfogadtattott.

Ülés végén Szilágyi igazságügyminiszter benyújtotta a kir. táblák decentralizációjáról szóló

törvényjavaslatot. E szerint a táblák székhelyei következők: Budapest, Debreczen, Győr, Kassa, Kolozsvár, Marosvásárhely, Nagyvárad, Pécs, Pozsony, Szeged, Temesvár.

A kolozsvári kir. tábla kerületéhez fognak tartozni: a beszercei, deési, dévai, gyulafehérvári, kolozsvári, nagyszebeni és tordai kir. törvényszékek területei.

A marosvásárhelyi tábla területéhez pedig: a brassói, csikszeredai, erzsébetvárosi, kézdivásárhelyi, marosvásárhelyi és székelyudvarhelyi törvényszékek fognak tartozni.

A javaslat a pénz- és igazságügyi bizottságokhoz utasittatik.

SZEMLE.

Caprivi programja. A porosz képviselőház április 15-iki ülésének megnyitása után Caprivi birodalmi kancellár kért szót.

Nem azért kíván a napirend előtt szólni, — ugymond — hogy program-beszédet tartson, mert ő, ki a politikai élettől eddig távol állt, ma még nem szerezhetett az ügykörébe vágó dolgokról teljes átnézetet, de szólni kíván azért, hogy a képviselőkkel közelebbről megismertesse magát. A kancellár visszapillantást vet, ezután Bismarck jelentőségére s reményét fejezi ki, hogy Poroszország jövője továbbra is biztosítva lesz. Kijelenti, hogy az épület elég szilárdul van megalkotva és elég szilárd az alap ahhoz, hogy vésznek, viharoknak ellentállhasson.

A fenkölt lelkű fiatal uralkodó egyénisége a maga jelentőségében elég világosan lépett előtérbe úgy a bel-, mint a külföld előtt. Kiemeli ezután, hogy törhetetlenül bizik a jövőjében Poroszországnak, mely a vele vállaltve álló német birodalomhoz hasonlóan, még nagyon sokáig történelmi szükségességgé lesz. Az ország és a birodalom még sokat ígérő jövő elé néznek. A császár azt mondta, hogy az irány a régi marad, nem szabad tehát új korszak megnyitást várni; de a kollegiális szervezett a miniszteriumban jobban előtérbe fog lépni. Kijelenti végül a kancellár, hogy a tárgyilagos megfontolásnak a legtagabb teret fogja engedni; a jót onnan veszi, a hol azt találja és együtt fog dolgozni mindenkivel, kinek szíve Poroszországot ver s a kik képesek arra, hogy Poroszországot a monarchikus birodalomban nemzeti szellemben fejlesszék.

Anglia és Németország viszonyában Emin pasának német szolgálatba vétele s illetőleg a tervezett német afrikai expedíció semmit sem változtatott. Az angol alsóház Fergusson államtitkár nemcsak azt konstata, hogy az Emin-féle expe-

diczió csakis a német érdek-szférán belül fog működni, hanem kiemelte, páratlan példakép, azt is, hogy Németország és Anglia teljes lojalitással járnak el egymással szemben. Fergusson még hozzátévé, hogy a Nyassza-tó vidékét illetőleg Németországgal nem történt végleges megállapodás. Anglia szövetségtársának magatartása nem fenyegeti az angol érdekeket. Az illető befolyási szférák Afrika északkeleti részében véglegesen szabályozva vannak, úgy hogy a gyarmatosítási vagy adminisztratív munkálatoknál nehézségek nem merülhetnek föl. Az államtitkár e nyilatkozatairól a londoni lapok nagyrésze igen kedvezően nyilatkozik. Egyuttal kiemelik a nemzetközi viszonyok mielőbbi rendezésének szükségességét. A »Standard« örömdetesnek mondja, hogy Salisbury irányuló törekvéseinél teljesen számíthat Németország jóakarataira és igazságosságára. A »Morning Post« a fenforgó nehézségek elsimitására mint egyedül alkalmas eszközt azt ajánlja, hogy tartssanak kongresszust az európai hatalmasságok, melyeknek Afrikában birtokaik vannak.

Stanley és Emin pasa viszonyára vonatkozólag, mely semmikép sem látszik barátságosnak, a »Nationalzeitung« a német gyarmati vállalatok vezetőjétől, ki nemrég tért vissza Zanzibárból, levelet kapott, melyben kétségbevonja, hogy Stanley Brindisibe érkezésekor a »New York Herald« levelezője előtt úgy nyilatkozott volna, mint a hogy közölték. A levél ezután a valódi tényállás megállapítása végett konstata, hogy: 1. Ha Emin pasa Stanleyvel csak csekély számú katonaság kíséretében indult el, ez azért történt, mert a Stanley által kitűzött husz napi idő kevés volt katonaság gyűjtésére. 2. Dufle Emin pasa elindulásakor még az egyiptomi csapatok kezében volt. 3. Midőn Emin pasa Dufleban fogva volt, levelet írt Casatinak, ki azonnal odasietett és kieszközölte szabadon bocsátását. 4. Stanley Emin pasának mindössze 20 láda lőszert vitt, holott Emin pasának megérkezésekor 120 láda lőszere volt. Ez adatokat a levél írja magától Emin pasától kapta, ki német hazafi, s a képzelhető leghízelgyebb és legigazabb lelkű ember.

A spanyol kortes Daban-vitájának az lett az eredménye, hogy mind a két félnek igaza van: a kormánynak is, mely Dabán fegyelmi büntetéssel sújtotta, a tábornokoknak is, kik Dabanban a szenátort vélték megvédelmezendőknek a kormány önkénykedése ellen. A kormánynak igazat adott a parlamenti többség. És ugyanez a többség, sőt az egész képviselőház magáévá tette a tábornokok véleményét. Az április 15-iki ülésen ugyanis Casola képviselő indítványt nyújtott be ama képviselők és szenátorok sérthetlensége tárgyában, kik egyszersmind katonák. Sagasta miniszterelnök ki-

— Ezen az ösvényen ment és ott a bokrok közt eltűnt.

Lementem az ösvényen. A magas fűben friss nyomokat láttam, valószínűleg Semenofféi. Örövendtem a viszontlátásnak és gyorsan haladtam.

Ekkor hirtelen rövid, de gunyos nevetést hallottam. Megállottam. Elhatároztam, hogy nem megyek egyenesen oda, hanem előbb szét nézek, hogy csakugyan a keresett egyénnel van-e dolgom.

Hátuk mögé kerültem. Velem szemközt egy dragonyos tiszt állott, nyulánk testalkattal, éles arcvonással. Háttal felém egy másik ember állott. Közöséges polgári öltözetben. Vonásait nem láthattam. Lengyelül beszéltek egymással.

— Ne hazudj! — mondá a tiszt, — csak nekem köszönheted, hogy ismét szabad vagy. A börtönörnek 200 rubelt fizettem érte.

— Meglehet. De tőlem is követelt még 100 rubelt és miután nekem nem volt, saját erőmre és ügyességemre voltam utalva. Hej! ha az ur egyszer az én karjaimat érezné!

— Hallgass, gondold meg, hogy te ki vagy!

— Egy ember, ki önért már sok merészséget követett el és tán meg sokat fog elkövetni.

— Egy ember, kit én tönkre is tehetek.

— A nélkül, hogy saját magának ártana? de ne ozivakodjunk tovább. Hogy hive vagyok, azt láthatja abból is, hogy itt három napig vártam önre, jöllehet veszélyben voltam, hogy elfognak. Beszéljünk az üzletünkről. Azt kívánja, hogy Wanda az ön szolgálatában maradjon?

— Csak egy évre, mint tanácsadó a terveimben.
— Egy év hosszú idő és ön tudja, hogy Wandára szükségem van. Ő ügyes, éles felfogású és merész. Mit fizet?

— Neked 500 rubelt, most mindjárt!

— Kevés.

— Allást is adok neked, ügynököm leszel.

— Szép, de 500 rubel mégis kevés.

— Kapsz 600-at s ha ez is kevés, talállok majd módot, hogy semmit se kapj.

— Nem úgy uram! mi kölcsönösen markunkban tartjuk egymást.

— Igen, de kinek hisznek majd?

— Nekem, mert nálam vannak az ön iratai.

— Gazember, nem meghagytam, hogy égesd el.

— Hiába! az ember gyenge. Ezt a kis engedet-

lenséget meg fogja nekem bocsátani.

— Jó adok 1000 rubelt, de az iratokat magam égetem meg.

— All az alkn! Wandát hova fogja küldeni?

— Megmarad mostani helyén. Ott legtöbbet tehet érettem. Itt a kert kules, éjfél egy óraker

találkozunk a tölgyfánál.

— Ott leszek, ha ugyan bejuthatok a városba.

— Ne félj nem ismernek meg, én is csak nehe-

zen ismertem reád.

Elmentek. A hallottak felett sokat törtem a fejemet. Mit tevő legyek? Magam sem tudtam.

Pár óra múlva Moszkvában voltam. A Maraseka-

uton a Hotel Petersburgba szálltam meg. A Se-

menoff család is ugyanezen utcában lakik. Elküldtem névjegyemet és alig tért vissza a küldönc gyors lépteit hallottam, az ajtó hirtelen megnyílt és azon belépett Iván.

— Lehetséges-e! Itt Moszkvában? Isten hozta!

de miért szállott ide a Hotelbe?

— Rossz néven veszi?

— Bizonyára! Hiszen hozzánk kellett volna szállnia. Jöjjön mutassam be anyámnak!

Akarva, nem akarva vele kellett mennem.

— Anyáskám, itt hozom őt, — mondá Iván — büntesd meg, hogy nem szállt hozzánk.

— Megbüntetem, hosszú börtön lesz büntetése.

Mit választ, egyes vagy társas rendszert?

Az utóbbit választám.

— Jól van, Iván lesz a börtönfelügyelő. Ő most ráér; pár heti szabadságra jött haza Pétervárról.

— Szerencsés órában jött, — mondá Iván — másképp nem enyhíthetném börtönbüntetését egy kis billiárdozással.

Ő még mindig a régi szenvedélyes billiárdozó volt és mindjárt az első pillanattól a karambolról beszélt.

— Látni akarom, oly ügyesen játszik-e még,

mint hajdanta? Hogyan játszuok, ketten vagy

hármán?

— Ki lesz a harmadik?

— Egy hölgy, anyám társalkodónője, egy igen

csinos, finom leány, beszél oroszul, lengyelül, fran-

coziául és németül. Anyám nagyon kedveli. Rőgtön

bemutatom.

jelentette, hogy módosítással elfogadja az indítványt, melyet aztán a ház egyhangulag elfogadott.

Különfélek.

— **Időjárásunk.** Hiában vádolják áprilist szélességgel, ez évben igen szépen viselte magát: állandó szép és meleg napokkal ajándékozott meg. Ha nem tudók, hogy még hátra vannak a fagyos szentek s Orbán napja, ezek a májusi speciálitások, azt hihetnők, hogy beléptünk már a nyárba. A ki azonban ismeri a mi változatos időjárásunkat, a családok szép napoknak örvend, de nem ámitatja magát, mert tudja, hogy májusban még sokszor lesz nagykabát, fűtőt szobára szükségünk.

— **Halálozások.** Csizsár Dénes kézdívárhelyi szeszgyárost sulyos csapás érte. Nyolcz éves kis fia, Dénes, egy baleset folytán meghalt. Mindössze egy kis darab kukoricea kocsány okozta a gyermek halálát, mely talpába hatolt s daczára a gondos orvosi segítségnek kioltotta a fiatal életet. Temetése f. hó 18-án ment végbe nagy részvét mellett.

— **Lopások.** Kézdi-Polyánban napirenden vannak a lopások. A husvéti ünnepek előtt egy fehér oltártakarót loptak el a temető kerítéséről, mely szállítás végett volt kiterítve, máskor pedig Simon Antalné 5 kupa zsirját vitték el. Megjegyzendő, hogy a fenti két eset fényes nappal történt. E hó 16-án éjjel pedig Bagoly Antal lakásáról emeltek el 5 hektoliter búzát, 1 hektoliter rozst és 8 drb fűstölt disznólabát. A nyomozás erélyesen folyik.

— **Halálozások.** Csikszentmártoni özv. Szabó Lajosné született Karatnai Könczei Rozália élete 72-ik, özvegyiségének 12-ik évében folyó évi április hó 17-én délután 6 órakor, hosszas szenvedés után jobb létre szenderült. A megboldogult hült tetemei folyó hó 19-én délután 2 órakor helyeztetek örök nyugalomra nagy részvét mellett. Legyen áldott emléke! — Karatnai Donáth Zsuzsanna özv. id. Bodó Józsefné folyó évi április hó 18-án élete 88-ik, özvegyisége 5-ik évében meghalt. Temetése ma délután 2 órakor lesz. Béke poraira!

— **A Maros titka.** Még tavaly decemberben nyomtalanul eltűnt Rotár Alexandru nagyilaki (Alsó-Fehérmege) ember. Családja hiába kereste. Gyilkossággal gyanúsították Hedereán Szamojlát, ki vel az eltűnt ember utóljára együtt mulatott; de a gyanút semmivel sem lehetett bizonyítani. A napokban Marosújvár mellett a Maros egy férfiholttestet sodort a part felé, hol egy Dobokán Angyer nevű 8 éves fiúcska játszott. A gyermek rettenetesen megijedt a holttest láttára. Sikoltásaira oda-sietett egy ember és kihuzta a szárazra a testet. Gyorsan híre terjedt annak, hogy halottat fogtak ki a Marosból és nemsokára az eltűnt Rotár rokonai és családja odaérkeztek s fölismerték a halottban Rotár Alexandrut. A hivatalos boncolás szerint Rotárt előbb valószínűleg agyonütötték s úgy dobták a vízbe. Ezt bizonyítja az a nagy seb, mely halántékán tátog. A vizsgálat folyik.

— **Borzalmas történet.** Párisban a múlt héten a blanzyi csatornából egy 8 és egy 9 éves gyermek

holttestét fogták ki. Azonnal elterjedt az a hír, hogy a gyermekeket édesapjuk, Debarnot munkás, a vízbe folytotta. A vizsgálat során azonban kiderült, hogy a gyermekek egy boltban loptak valami csekélységet s a mikor megtudták, hogy egy rendőr nyomukban jár, félelmükben a vízbe ölték magukat. Debarnot azonban az alaptalan gyanúsítás annyira bántotta, hogy megőrült. Nehány napra eltűnt s mikor ismét megjelent, már az volt a rögeszméje, hogy gyermekeit meggyilkolta. — E hó 16-án éjjel örülési rohamában egy baltával agyonverte feleségét, harmadik fiát a csatornába dobta s végre öngyilkos szándékából a saját szájába lőtt.

— **Hét nap óta alszik** Szegeden egy nyolcz esztendő kis leány. Mint a »Szeged» írja, a csodálatos álhalott feje és gyomra forró, többi testrészei pedig, — különösen végtagjai, — jéghidegek s telve vannak verejtékes izzadsággal. Maga az egész test merev, a szívverés is alig hallatszik. Ha az orvosok nincsenek, talán eltemették volna eleve a szegény gyermeket, ezek azonban nem engedék meg az eltemetést, mert az kétségtelen, hogy van még élet a leányban. A gyermek most már másodszor van ilyen állapotban.

— **Nyilvános köszönet.** A kézdívárhely-kantai minorita convent templomát alaposan javíttatni és fedetni szándékozik. A szerzetház kész a maga tehetsége szerint minden áldozatra, de minthogy a javítási költségek oly nagy összegre rúgnak, hogy azokat a társház maga erejéből nem fedezheti, kénytelen voltam úgy a minorita rendházakhoz, mint felsőbb engedély alapján a nagyerdemű közönséghez folyamodni könyör- és szeretet adományért. A gyűjtés f. hó 9-én vette kezdetét. Leghálásabb köszönetem mellett van szerencsém eddig következő nagylelkű adományokról nyilvános számadást adni: (Folyt.) Folyó hó 11-én Gáll Lázár ur és Simon Adolf tanárur gyűjtő-ívén következő nagylelkű adományok voltak be: Gáll Gáspár 50 kr, Farkas Lajos 50 kr, Fisch 50 kr, Fülöp Józsiás 20 kr, Hengam Ferencz 40 kr, özv. Csekme Tamásné 10 kr, Török Sámuel 20 kr, id. Jancsó István 40 kr, Welnreiter György 1 frt, Welnreiter Jánosné 50 kr, Tóth Mihály 20 kr, Török Sándor 1 frt, Magyarai András 50 kr, Vilikó Jánosné 20 kr, Dézsi Mózes 20 kr, özv. Kajtár Józsefné 20 kr, Gábor Péter 2 kr, Sübek N. 20 kr, Beke Gyula 16 kr, futásfalvi Vargyasi András 20 kr, Demény Ferencz 40 kr, Vlád Mihály örsvezető 20 kr, Balászi István 10 kr, id. Kupán József 1 frt, Medvés Gy. 50 kr, özv. Szotyori Károlyné 30 kr, Jancsó Róza 40 kr, Bokor Gyula 20 kr, Bede Károly 40 kr, Vilikó György 60 kr, Landt József 3 frt, Mihály János 1 frt, özv. Kovács Ferenczné 50 kr, Keresztes Antal 1 frt, Kömpfe György sörfőző 20 kr, Petri Jóska 10 kr, Erős János 1 frt, Winternitz Karolina 20 kr, Bede József 50 kr, Longhiné 40 kr, Feil Edéné 1 frt, Zsigmond Balászné 40 kr, Mauthé János 50 kr, Kovács Dániel 20 kr, id. Zsigmond György 1 frt, Bolnis Ferencz 60 kr, Csizsár Imre szeszy. 1 frt, Varga József 1 frt, Kovács Mózes 20 kr, Fekete Márton 1 frt, Anton Gyula 40 kr, özv. Kovács Mihályné 40 kr, Siffer Gyula 50 kr, özv. Vitályos Lajosné 20 kr, Lakatos Ferencz 10 kr, özv. Fekete Ferenczné 20 kr, Andrási Róza 12 kr, Fekete Gergely 20 kr, Morzy József 20 kr, Schnelka Adolf 50 kr, Wertán Endréné 1 frt, Kovács János borker. 20 kr, Benkő Gábor 20 kr, Csizsár Józsefné 20 kr, Kovács János cipész 50 kr, Tóth Gyula 20 kr, Csekme Lajosné 20 kr, Klein Márton 20 kr, Binder Lajos kalapos 40 kr, Bánai Sámuelné 20 kr, Rusz Pál 40 kr, özv. Kovács Józsefné 10 kr, Várnai Sándor 1 frt, Jancsó József 10 kr, Turóczy Mihály 10 kr, Hoffmann Lukács 50 kr, Fülöp Samu 20 kr, Balázs Géza 1 frt, Kreniczky Balázs 16 kr, Kovács Tamásné 40 kr, özv. Páldeák Sándorné 50 kr, Fekete Ferenczné 4 kr, Rácz Ferencz 10 kr, Mágóri Anna 20 kr, Kovács József 40 kr, Rácz Gergely 10 kr, Deák Pál 10 kr, Balinthe Kálmánné 50 kr, N. N. 50 kr, Piblinger Vince 30 kr, özv. Török Ferenczné 30 kr, Fazakas Antal 20 kr, Lakatos János 20 kr, Bencze József 30 kr, Dézsi József 10 kr, id. Petri József 20 kr, id. Medgyaszay Sándor 10 kr, Lakatos István 10 kr, Szűcs Ferencz 40 kr, Fazakas János 40 kr, Tordai Domokos 10 kr, Lakatos Sándor 10 kr, Szabó István 20 kr, Balogh Samu 20 kr, Lőrincz Lajos kántor 1 frt, ifj. Zsigmond György 1 frt, Bartha Andrásné 20 kr, Szabó Ferenczné 20 kr, Szász József 30 kr. Ezekon kívül a lugosi minorita társház 9 frt, nagybányai társház 7 frt. Fogadják a nemes gyűjtők és adakozók leghálásabb köszönetemet. Csomortányi Gaudenz, házfőnök.

— **Köszönetnyilvánítás.** A gyergyószentmiklósi ifjuság által a szegény tanulókat segélyező egyesület javára folyó hó 7-én megtartott táncvigalom alkalmával a nemes czélú egyesület javára felül-fizetni szívesek voltak: Dr. Fejér Dávid 3 frt, özv. Balázs Mihályné, N. N. 1—1 frt, Benedek György, M. 60—60 kr, özv. Görög Józsefné, Kritea Zoltán 50—50 kr, Orel Máté, Kritea Konrád, Kolbász József, Keresztes Gerő, Merza Vilmos, Cziffra János, Dobribán Lukács 40—40 kr. Összesen 10 frt. Mely adományokért fogadják mindannyian fenti

egyesület nevében az ifjuság legszebb és leghálásabb köszönetét. Gyergyó-Szentmiklóson, 1890. április 12-én. A rendező-bizottság nevében: Dr. Fejér Dávid, elnök. Kritea Konrád, jegyző.

RÖVID HIREK.

Nádszeg határában egy vándorló legény meggyilkolt egy zsidó napszámost, aztán kirabolta. A gyilkost elfogták. — **A homokkomáromi szőlőhegyen** a csöszök agyonlőtték Bali József földmivest, ki már több pincebébe betört. — **Nagykanizsa** közelében Furdán János fuvaros, kissé kapatos állapotban kocsiján hirtelen meghalt. — **Klobensteinban,** Bozen mellett Temeni főhadnagy özvegye magát és két gyermekét a vízbe ölte. — **Madrid sötétben.** Madridból írják, hogy az ottani gázgyárban robbanás történt, minek következtében tűz támadt. A kár nem nagy, de attól tartanak, hogy a várost világítás nélkül kell hagyni. — **Régiségek.** Maros-Ujvárt a Bánca-hegyet most fásítják be és ez alkalommal az ott dolgozó munkások a földszíntől egy méternyi mélységben régi cserepeket találtak, melyek alatt egy urnában majdnem két kilogrammnyi viasz anyag volt. A szépen diszített cserepeken kívül alighanem van ott több régiség is. — **Ki a Krisztust is meglopja.** Ó-Becsén egy Mityók Mihályné nevezetű asszonyt nagypénteken rajta kaptak azon, a mint Krisztus koporsója elé kiállított tányérban markolászott, s a hivek filléreit zsebre akarta gyűrti. Természetesen bekísérték. — **Felgyújtott rendőri épület.** Jüngyel lapok Pétervárról érkező jelentései szerint, Oranienbaumban a rendőrség épületét felgyújtották. 8 rendőr és két gyermek bennégett, negyven rendőr és hivatalnok pedig sulyos égési sebeket szenvedett. **A szegedi államfogház**at május 1-én adják át a használatnak. Április 30-án szűnik meg a váci államfogház. — **Petrievicei** közelében a minap egy holttestet találtak elásva. A vizsgálat szerint az ismeretlen halott gyilkosság áldozata. Egy Mujo nevű petrievicei cigányt gyanúsítanak a büntönyvel, a ki hirtelen eltűnt. — **Temesvár** mellett Machka Róza napszamos asszony harmadfél éves gyermeke a Bégába esett. Fischer Lajos kapitány ruhástól utána ugrott s kimentette. A összefutott nép megéljenizte a bátor életmentőt. — **Bécsben** a Vidorin-féle fémáruháznál 14 hónapos kis fia a bőségesen felhalmozott párnák közt megfulladt. — **Milanóból** a monte-filippói bagnoból a napokban négy, életfogytig való kényszermunkára ítélt fegyencz megszökött. — **Szinyelipóczon,** Englaender Lajos, Safran Manó földbirtokos gyermekeinek nevelője e hó 8-án eddig ismeretlen okból agyonlőtte magát. — **Mohács**on Pozsgai István fiatal diák a Dunába fult. Valószínűleg halászás közben esett a vízben. — **Bécsben** Piertleik 30 éves magánzó, a ki nemrégben 150,000 forint örökölt s azóta nagyon vidám életet élt, boros állapotában leugrott egy vendégfogadó 3-ik emeletéről s összetörte magát.

Irodalom.

Természettudományi olvasmányok. Szerkesztik: Hankó Vilmos és Szterényi Hugó. Természettudományi ismereteknek bírása manapság a művelt emberre nézve életszükséglet. Ennek kielégítésére valók a természettudományi ismereteket terjesztő olvasmányok, a melyek minden művelt nemzet irodalmában roppant nagy számban vannak. Mi pedig épenséggel azoknak hijjában vagyunk.

Minden oldalról érzik a hiányt, de különösen meérzi azt az iskola, a melyet a természettudományi oktatásban a tanuló ifjuság felfogásához szabott olvasmányok ez időszert nem támogatnak.

A természettudományi oktatásnak minden fokon csak úgy lesz messzebbre kiható sikere, ha a tanulóban felébresztve a természettudományok iránt az érdeklődést, megmarad a vágy természettudományi ismereteknek elsajátítására az iskolán kívüli is. A mily mértékben a tanár a tanulót, a tárggyal kapcsolatban, a tárgyaltra vonatkozó olvasmál nyokra figyelmezteti, azok elolvasására őt serkenti, azok megértésében őt támogatja, ől mértékben fog a tanulóban az érdeklődés, a vágy természettudományi ismeretek iránt fokozódni.

A tanítás tervével egybehangozóan és az egyes természettudományi ágak minden fontosabb tárgyára kiterjeszkedve, szándékuk szerkesztőknek a tanuló-ifjuság felfogásához szabott olvasmányokat kötetekbe összegyűjtve kiadni.

Ezen tervük megvalósítása — különösen kiadói szempontból — nagy mértékben függ attól, hogy a tanárvilág, a serdültbél tanuló-ifjuság, valamint a művelt nagy közönség minő pártfogásban részesítendi azt a munkát, a melynek szíves megrendelésére és mennél több megrendelő gyűjtésére hívjuk fel t. olvasóinkat.

Csengetett.

— Kérem Wanda kisasszonyt, jöjjön egy pártira.

Wanda? E név különösen hatott reám. Az ablakban állottam. Az utcán egy dragányos tiszt lovagolt.

— Ki az a tiszt?

— Unokabátyám, Semenoff Kázmér.

— Ugy talán négyen is játszhata?

— Nem, nem igen érintkezünk egymással. De itt Wanda kisasszony.

Megfordultam, Iván bemutatta őt.

— Smirnoff Wanda kisasszony, — mondá — de mi lelte kisasszony, rosszlan van?

— Nem, csak kis szédülés, nincs baj!

Játszani kezdtünk. Iván nagyon dicsérte Wanda ügyességét, de a mai játéka nem sikerült. A mint a pártit befejeztük, Wanda visszavenuit.

Nekem három szobát jelöltek ki. Alig helyezkedtem el, kopogtatnak.

— Tessék!

Wanda lépett be.

— Uram! — dadogá inkább, mint mondá — mi már egyszer találkoztunk...

— Tovább!

— Mostani állásom arra kényszerített, hogy német nevemet oroszra változtassam.

(Folytatása következik.)

A munka megrendelési ára 1 frt 80 kr. A megrendelések Lampel Róbert-féle könyvkereskedéshez (Wodianer. F. és Fiai), mint kiadóhoz, vagy a szerkesztőkhöz (Budapest II-ik ker., áll. főreáliskola, illetőleg Székesfehérvár, áll. főreáliskola) czimzendők.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Ifj. Dobay János.

Nyílt tér.*

Színes selyem szövetek méterenkint 60 krtól 7 frt 65 krig. sima és mintázott (2500 különféle szín- és mintában) küld ruhadarabonként és méterenként portó- és vámmentesen G. Henneberg gyári raktára Zürichben. Levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó.

* E rovatban megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

Hirdetések.

Sz. 821. közig.
1890.

Hirdetmény.

Alólírt városi tanács által közhírré tétetik, miszerint a folyó évi föld, házbér, házosztály, IV. osztályu kereseti adókivetési lajstromok a mai naptól kezdve 8 napig közszemlére — a városi adóhivatalnál ki vannak téve, s az, bárki által a hivatalos órák alatt megtekinthető s esetleg a folyamodvány a kitett határidő alatt a sepsiszentgyörgyi m. kir. pénzügyigazgatóságához közvetlen beadható.

Kézdi-Vásárhelyt, 1890. april hó 19-én.

Bartók Károly,
polgármester.

A KI NEM TUDJA,
hogy a sok hirdetett gyógyszer közül melyik felelne meg leginkább betegségének, az kérje azonnal levelező-lapon Richter kiadóintézetétől Lipcseben, a képekkel ellátott „A Betegbarát” című könyvecskét. A hozzá nyomtatott hálairatok bizonyítják, hogy a művecskében foglalt jó tanácsok követése által, nem csak ezren-meg-ezen elkerülték a haszontalan pénzkidást, hanem még a vágyva-vágyott gyógyulást is hamar megtalálták. A könyv ingyen küldetik meg.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy a tavaszi és nyári időnyre külföldi, brassói és sepsiszentgyörgyi

férfi ruha-szövetekből

dus raktárt tartok, valamint papi öltöny-szövetekből is.

A kelme minősége szerint egy rend férfi-ruha 9 frtól fölfelé.

Az általam készített munkák csinos és izléses kiállításáról kezeskedem.

Vidékre mintákat bérmentve küldök.

Magamat a n. é. közönség becses partfogásába ajánlva, maradtam

K.-Vásárhelytt, 1890. április hóban

teljes tisztelettel

CSUTAK LÁSZLÓ,

férfi-szabó.

I-ső kerület, 11-ik udvartér.

Árverési hirdetmény.

Özv. Baka Dánielné árvái tulajdonát képező, a piacz sor felső részén Kovács Ferencz gyógyszerész és K. Csiszár József kereskedő közti beltelek, külön udvar, azon levő kert-helyiség, istálló, fagtartó, három szoba, konyha pinczével és piacra nyíló üzlet-helyiséggel ellátva, május 5-én délután 2 órakor, szabad kézből nyilvános árverésen elárvereztetik. Értekezhetni addig is a tulajdonosnénál.

Özv. Baka Dánielné.

Ruha-szövetek.

16-23

Peruvien és dosking a magas clerus részére, előírás szerinti szövetek és kir. hivatalnokok részére egyenruhákra, ugy szintén veteránok, tűzoltók, tornászok, urasági inasok részére. Posztók teke- és játékasztalokhoz, lodenek (vizáthatlanok) vadászöltönyökre, viaszas szövetek. Utazó-plaidék 4—12 frtig. Mindez olcsóbb, mint bárhol s a legjobb, tartós minőség.

Joh. Stikarofsky Brünben.

Legnagyobb posztó-raktár Ausztria-Magyarországban. Minták bérmentve küldetnek. A szabó-mester urak részére a legduzsabb minta-könyvek állnak rendelkezésre. Utánvételes küldemények 10 frton felül porto-mentesek. Ily világforgalmu üzleteknél önként érthetőleg sok a maradék, s miután ezekből lehetetlen mintákat küldeni, nem tetszés esetén az ily maradékokat visszaveszem, azokat becsérélem, vagy a pénzt visszaadom. Maradékok megrendelésénél szükséges a színt, hosszúságot és az árt megjelölni.

Levelezések magyarul, németül, csehül, lengyelül, olaszul és francoziaul eszközöltenek.

Magyar királyi államvasutak.

Keleti vonal.

Menetrend.

Érvényes 1889. november hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1889. november hó 1-től.

Állomások				Állomások			
	Vegyes vonat	Sze- mely- vonat	Gyors- vonat		Vegyes vonat	Sze- mely- vonat	Gyors- vonat
Predeal (vendéglő)	(érk. ind.)			Kis-Kapus (vendéglő, elágazás N.-Sze- ben felé)	(érk. ind.)	11.49	
Brassó (vendéglő)	(érk. ind.)	4.54 5.20	7.07 7.28	2.15	(érk. ind.)	11.39 1.13	11.59 1.17
Botfalva	"	5.37	7.44	Tövis (vendéglő, elágazás Arad felé) . .	(érk. ind.)	1.51	1.47
Földvár	"	5.57	7.58	Nagy-Enyed	(érk. ind.)	2.18	2.11
Mogyorós	"	6.15	8.09	Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vá- sárhely felé)	(érk. ind.)	3.04	2.46
Apáca	"	6.35	8.24	Gyéres (elágazás Torda felé)	(érk. ind.)	3.51	3.27
Agostonfalva	"	6.43	8.29	Kolozsvár (vendéglő)	(érk. ind.)	4.01	3.30
Alsó-Rákos	"	7.02	8.44		(érk. ind.)	5.56	5.08
Homoród	"	7.31	9.07	Nagy-Várad (vendéglő)	(érk. ind.)	6.45	5.32
Kacsa	"	7.51	9.19		(érk. ind.)	11.04	8.42
Erked	"	8.14	9.38		(érk. ind.)	11.19	8.47
Bene	"	8.38	9.52	Budapest	(érk. ind.)	6.30	1.55
Héjasfalva (elágazás Sz.-Udvarhely felé)	"	9.09	10.16				
Segesvár (vendéglő)	(érk. ind.)	9.33 9.43	10.29 10.36				
Medgyes	(ind.)	11.04	11.38				

Brassóból Bukarest felé a vegyes vonat indul délután 2 óra 34 perczkor

Héjasfalva—székelyudvarhelyi vasut.

Héjasfalva	indul reggel 6.45	Székely-Udvarhely	indul este 6.00
Székely-Keresztur	7.28	Bögöz	6.33
Nagy-Galambfalva	8.18	Nagy-Galambfalva	7.09
Bögöz	8.40	Székely-Keresztur	7.46
Székely-Udvarhely	érkezik reggel 9.12	Héjasfalva	érkezik este 8.18

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelytt.